

Шульська Н. М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Кирилюк О. Л.

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Салтан В. Л.

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

НЕОФІЦІЙНА АНТРОПОНІМНА ЛЕКСИКА ВОЄННОГО МЕДІАДИСКУРСУ: СПЕЦИФІКА ТВОРЕННЯ Й НОМІНАЦІЯ

У статті проаналізовано позивні імена в неофіційній комунікації військових, засвідчені в журналістських текстах від початку повномасштабного вторгнення росії. Досліджено функційну природу, бойову історію, мотиваційний статус, лексико-семантичну базу й особливості творення «других» імен українських бійців. Спостережено, що військові псевдоніми активно функціують у журналістських матеріалах, про що свідчить їхня велика кількість у текстах на воєнну тематику, а також винесення в заголовки. Неофіційний антропонімний фактаж диференційовано на сім лексико-семантичних груп за ключовим словом-мотивантом: назви за зовнішніми чи внутрішніми особливостями денотатів; номінації за родом заняття, професією чи хобі людини; фаунономени; іменування інших осіб (кіно- і мультигероїв, казкових персонажів, біблійних чи міфічних істот, акторів, спортсменів, політиків, письменників тощо); етноніми й топоніми; українські або іношомовні імена (власні чи чужі), зазвичай в основі позивного відображений розмовний варіант власного особового імені; співзвучне ім'я як асоціація до офіційного прізвища; номінації явищ природи, простору, ландшафту. Окремі позивні українських військових не віднесено в жодну мотиваційну групу, оскільки ці назви поодинокі або твірні лексеми багатозначні. Мотиваційну природу неофіційних іменувань у ЗМІ представлено переважно в цитатах самих військових, де вони пояснюють походження своєї назви, або у свідченнях їхніх бойових побратимів. Номінативну базу неофіційного військового іменника становлять й антропоніми з невідомою мотивацією, а також ті, твірні лексеми яких не викликають прямих асоціацій у свідомості українських мовців.

Ключові слова: неофіційний антропонім, позивне ім'я, військовий, воєнний медіадискурс, російсько-українська війна, мотиваційна група, лексико-семантична база.

Постановка проблеми. Антропонімний простір сучасних українських ЗМІ традиційно репрезентує двокомпонентна система називання (особові імена та прізвища). Зрідка представлені імена по батькові, псевдоніми, прізвиська. Із 2014 року у зв'язку із Антитерористичною операцією на Сході України у вітчизняних друкованих та електронних медіа особливої активізації набула така антропонімна одиниця, як *позивне ім'я* або *позивний*. Попри виразну анонімність позивного імені і його вузьку сферу розповсюдження, сьогодні спостерігаємо активне проникнення військового псевдонімікону в журналістський контекст, що зумовлено, очевидно, швидкими темпами передавання інформації і розвитком соціальних мереж. Після повномасштабного вторгнення росії 24 лютого 2022 року давні військові номінації

постали в новому ракурсі, адже з'явилася велика кількість нових позивних, цікавих за мотивологією, специфікою творення, номінативною базою, бойовою історією тощо. Мотиваційний характер іменувань такого типу інколи встановити надзвичайно важко, а то й практично неможливо. Адже лише учасники окремої військової структури, у межах якої функціє позивне ім'я, безпосередньо знають причину, час, місце, мотиваційну ознаку. Усім іншим мотивувальна природа цього імені практично невідома. Ми сприймаємо такий антропонім вже на рівні втраченої мотивації. Зважаючи на це, укласти повний список усіх позивних військових чи тих, хто певною мірою до цього причетний, практично ніколи не можливо. Про «другі імена» учасників бойових дій дізнаємося зазвичай через такі інформаційні канали,

як журналістські матеріали, сторінки військових бригад у соцмережах, родини самих бійців. Аналізуючи публікації в медіа, що висвітлюють російсько-українську війну, спостерігаємо активне входження як у власне тексти новин, так і в заголовковий комплекс різного роду позивних іменувань. Якраз через електронні, друковані, телевізійні медіа ми найперше дізнаємося про ті неофіційні антропоніми, що присвоюють захисникам України. Зважаючи на потужний мовнокомунікативний потенціал цих одиниць, оказіональний твірний характер, мотивувальну специфіку, багатство номінативної бази, уважаємо доцільними їхню систематизацію та аналіз. Фіксація цих антропонімів важлива й тому, що позивні імена з часом можуть утрачатися, виходити з ужитку, особливо після загибелі бійця, тому наш обов'язок – зберегти ці найменування в народній пам'яті через наукові дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвоукраїністиці неофіційний антропонім кон неодноразово був предметом різноаспектного студіювання. Важливими зовнішніми чинниками, що зумовили активізацію творення та вживання неофіційних найменувань українських захисників, стали воєнні дії, які з 2014 року тривають у Донецькій та Луганській областях. Зазначений різновид неофіційного антропонікону знайшов віддзеркалення в напрацюваннях багатьох лінгвістів, зокрема Л. О. Кравченко [3; 4], Н. М. Хрустик, С. А. Петрова, Т. С. Серкал [8]. За спостереженнями Л. О. Кравченко, такі найменування характеризують людину за зовнішністю, внутрішніми ознаками, звичками, особливостями мовлення та ін. [3]. Н. М. Хрустик, С. А. Петрова та Т. С. Серкал переконують, що мотиваційний підхід дає уявлення про світогляд, інтелект, психологічні та фізичні особливості, уподобання, звички воїна, його місце проживання, сферу діяльності, етнічну належність тощо [8]. Близьку модель дослідження застосувала й Л. М. Підкуймуха, яка з'ясувала шляхи виникнення та походження позивних, їхній семантичний діапазон, окреслила чинники, які впливають на вибір неофіційного імені [7]. С. А. Петрова дібрала й простудіювала апелятивну та онімну лексику як базу творення позивних українських військовослужбовців-жінок [6]. Семантична амплітуда номінативної характеристики неофіційних найменувань військових – учасників АТО представлена в розвідці Н. М. Шульської [9]. Найтиповіші моделі та способи творення псевдонімів-позивних українських бійців подав Л. Л. Белей. Окрім функцій-

них особливостей указаних номінацій, науковець зосередив увагу на формальних вимогах до них, наголосив на типовій кількості складів цих мовних одиниць, розглянув їх у площині таких параметрів, як регіональне походження, етнічна ідентичність, стать, освіта, мова спілкування, професія, хобі, риси характеру, інтелектуальні особливості, зовнішність, бойова історія та ін. [1]. Як бачимо, проаналізовані лінгвістичні напрацювання переважно присвячені дослідженню неофіційного антропонікону ХХ ст., а також опису позивних учасників АТО та ООС. 24 лютого 2022 року в Україні розпочату нову фазу повномасштабної війни, ініційовану російською федерацією. На захист своєї держави стали тисячі українських бійців, кожен із яких отримав свій позивний. Натрапляємо на поодинокі розвідки, що стосуються неофіційного антропонікону російсько-української війни. Так, О. В. Мироненко досліджує вторинні номінації ідентифікації українських військових у контексті соціально-культурного аспекту [5]. Проте нові позивні імена, їхня семантична палітра, мотивація, функційна специфіка лише спорадично слугували об'єктом науково вивчення, що увиразнює актуальність та наукову новизну нашого дослідження.

Постановка завдання. Мета статті – виявити й проаналізувати позивні в неофіційній комунікації військових, засвідчені в журналістських текстах від початку повномасштабного вторгнення росії; дослідити їхню функційну природу, бойову історію, мотиваційний статус, лексико-семантичну базу й особливості творення, установити лексичний потенціал неофіційних номінацій; диференціювати напродуктивніші мотиваційні групи військових псевдонімів за ключовим словом-мотивантом.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні з медіа можемо дізнатися про військові позивні відомих людей, які, як бачимо, не є засекреченими. Наприклад, екскомандувач ЗСУ Валерій Залужний має псевдо *Волонтер*, яке до нього закріпилося ще з 2014 року. Із позивним *Пастор* на фронт прийшов колишній секретар РНБО Олександр Турчинов. Режисер і письменник Олег Сенцов носить позивний *Грунт*, а псевдо *Пілат* отримав на передовій колишній генпрокурор Юрій Луценко. У медійних матеріалах вживані переважно такі терміни військової псевдонімії, як *позивний*, *позивне ім'я*, *бойовий псевдонім*, *військовий псевдонім*, рідше *псевдо* і *прізвисько*.

Практика маркування позивними іменами засвідчує, що їх використовують не лише під час

радіокомунікації, але й щодень на передових позиціях, у лавах тероборони, відображають на одязі, бронезилетах, зброї тощо. Військові вважають, що в ідеалі позивні потрібно тримати в таємниці, їх необхідно часто змінювати, аби вводити противника в оману, хоча на практиці так не завжди відбувається. Найбільш маскувальні властивості мають ті позивні, які не відображають ознак носіїв, а виникли випадково. Виявляємо неофіційні антропоніми, що мають найбільшу частотність уживання. Як стверджує пресофіцер Міноборони, «обов'язково зустрінеш бійця з позивним **“Дед”, “Борода”, “Малий”**» («П'ятый.юа», 11.07.2022). Диференціювати позивні імена українських військових у мотиваційні групи доречно лише на основі асоціацій, які виникають через твірні лексеми-мотиванти, оскільки не завжди відома реальна причина появи «другого» імені бійця. З іншого боку, кваліфікувати бойові псевдоніми за конкретними мотиваційними характеристиками потрібно умовно, адже твірна лексема може бути помилково витлумачена при керуванні лише власними асоціаціями.

Серед зафіксованих позивних імен українських захисників можна виділити такі лексико-семантичні групи, що послужили домінантами для творення неофіційного антропонімікону на війні:

1. Назви, що вказують на зовнішні риси чи внутрішні особливості денотатів: *Лисий, Кулак, Лівша, Чорний, Псіх, Біцуха, Хмурий*. Фіксуємо в ЗМІ такі приклади вживання: *Борець Національної гвардії України, розвідник-снайпер з позивним «Лисий», який отримав важке поранення під час однієї з «вилазок», одружився* («Газета по-українськи», 05.08.2022); *За словами бійця з позивним «Кулак», завдання їхнього підрозділу втриматися* («Газета по-українськи», 04.08.2023); *8 липня у Михайлівському золотoverхому соборі Києва прощалися із майором 72-ї окремої механізованої бригади ім. Чорних Запорожців Андрієм Верхоглядом з позивним «Лівша». Він загинув у бою з окупантами 22 червня* («Газета по-українськи», 08.07.2022); *За камуфляжною балаклавою видно тільки сірі очі. Чоловік з позивним «Чорний» родом з Блиставиці, що за 6 км від Луб'янки. – Я вступив у ДФТГ після того, як російських солдат вигнали з Київщини, через чотири дні, – розповідає «Чорний»* («Газета по-українськи», 16.07.2023); *Військовослужбовець 128-ї окремої бригади ТрО ЗСУ на позивний Псіх в ефірі «ТСН»* («ТСН», 28.10.2024); *Пам'яті головного сержанта Віталія Трухана*

(позивний «Біцуха») («Укрінформ», 30.11.2024); «Не потрібно до мене відноситися, як до слабкої статі» – військова Тетяна на позивний «Відьма» («Суспільне Житомир», 12.11.2023).

2. Номінації, що свідчать про рід заняття, професію чи хобі людини: *Юрист, Музикант, Хірург, Художник, Поет: Про це «Суспільному» розповів військовослужбовець Антон на позивний «Юрист»* («Газета по-українськи», 05.07.2022); *22 квітня під час визволення від російських окупантів села Руська Лозова в Харківській області загинув медик, 31-річний Анатолій Логунов. Першого дня війни він пішов на фронт добровольцем. Мав позивний «Хірург»* («Газета по-українськи», 16.06.2022); *На війні з російськими окупантами 18 квітня загинув бойовий медик, 23-річний Валентин Москівець, позивний «Док». Його поховали в рідному селі Хрещате на Полтавщині. До війни посів третє місце в конкурсі як найкращий фахівець тактичної медицини України* («Газета по-українськи», 16.06.2022); *До початку повномасштабної війни Володимир працював тату-майстром, але після 24 лютого 2022 року змінив професію та став військовим. Вже на фронті він отримав позивний Художник* («Суспільне. Новини», 11.09.2023); *Поєднує службу і творчість: історія військового на позивний «Поет», який воює на Запорізькому напрямку* («Суспільне», 01.05.2024). Спостережено, що в деяких контекстах мотиваційна природа неофіційного імені бійця за родом заняття прозора, як, наприклад, у наведених вище конструкціях: *Хірург, Док – лікарі за фахом*. У ЗМІ натрапляємо на оказіональні випадки, коли, до прикладу, чоловік має позивний *Музикант*, хоча в журналістському тексті читаємо про його спортивні зацікавлення: *Під час боїв за визволення Харківщини загинув Артем Бородавка з позивним «Музикант»*. У боях з ворогом загинув *гравець в алтимат Артем Бородавка* («Газета по-українськи», 21.06.2022).

3. Позивні фаунономенного походження: *Буйвол, Тайра, Ластівка, Кажан, Ведмідь, Крук, Скорпіон, Медоїд, Лелека, Алабай*. Про функційну природу цих неофіційних імен дізнаємося із медіаконтексту: *Під час оборони Маріуполя на Донеччині 20-річний український військовий на позивний «Буйвол» із напарником потрапили під мінометний обстріл. Осколками перебили ноги. – Напарник заповз у підвал, мене потягнути не міг, – розповідає оборонець Маріуполя. – Кричав: «“Буйвол”, повзи, ти маєш жити»* («Газета по-українськи», 11.08.2023); *Юлія Паєвська*

з позивним «**Тайра**» – волонтерка, доброволець, парамедик, командир підрозділу «Янголи Тайри» («Газета по-українськи», 01.08.2022); Українська медичка з позивним «**Ластівка**», яка лікує наших захисників. У своїх соціальних мережах вона публікує кадри з передової. Каже, що запах пороху тепер назавжди відбитий в її пам'яті («Газета по-українськи», 10.07.2022); Начальник штабу артдивізіону з позивним «**Кажан**» каже, що родичі доволі часто служать разом («Газета по-українськи», 24.06.2023); «Хороші хлопці, британці. Вони запросили нас до себе в гості, коли війна закінчиться», – заявив командир на позивний «**Ведмідь**» («Газета по-українськи», 16.04.2022); 15 березня в бою з російськими ворогами загинув легендарний націоналіст, історик-науковець Микола Кравченко. Позивний «**Крук**» («Газета по-українськи», 16.03.2022); Удосвіта 24 лютого «**Скорпіона**», який мешкає поблизу Луцького аеродрому, розбудив сильний гул літаків («Конкурент», 25.07.2022); За плечима ж «**Медоїда**» участь у Революції Гідності, під час якої дістав контузію світло-шумовою гранатою в Маріїнському парку. А ось нинішній позивний йому обрали вже товариші з підрозділу 100 обр ТрО – звернули увагу на впертість, безкомпромісність та правдолюбство цього худорлявого, проте напрочуд жилавого чоловіка («Конкурент», 09.08.2023); Дроницк із Сумщини на позивний «**Лелека**» («Суспільне», 06.10.2024); Свідомо залишився на фронті, – військовий на позивний **Алабай** (фото + відео) («Версії», 23.10.2024). Аналізуючи номінативний контент іменувань цієї групи, виявляємо тенденцію до наділення апелятивами чоловічого роду зазвичай бійців-чоловіків (*Ведмідь, Крук, Бізон*), а жіночого – осіб жіночої статі (*Тайра, Ластівка*).

4. Іменування інших осіб (кіно- і мультгероїв, казкових персонажів, біблійних чи міфічних істот, акторів, спортсменів, політиків, письменників тощо): *Ван Дам, Титан, Містер Ікс, Ахіллес, Тамерлан, Отаман, Афіна: Пам'яті лейтенанта Антона Білостоцького (позивний «Ван Дам»)* («Укрінформ», 01.12.2024); «Або виявити розвідгрупу противника і знищити її», – розповідав командир зведеної групи спецпідрозділу ГУР на позивний «**Титан**» («Газета по-українськи», 08.08.2023); Гліб Бабіч був у житті спокійним, розповів на церемонії прощання його товариші з позивним «**Містер Ікс**» («Газета по-українськи», 05.08.2022); – Я особисто не була знайома з Андрієм, але я знала його зі слів товаришів, – розповідає **Олена Тре-**

пільченко, мати розвідника 93-ї ОМБр Едуарда «**Ахіллеса**», який загинув у травні. – Він був дуже світлою та доброю людиною, добрим воїном («Газета по-українськи», 06.07.2022); – Ми познайомились на війні, під час підготовки 2017 року. Він був командиром взводу. Так вийшло, що ми з одного міста, – каже друг та побратим героя **28-річний Юрій** з позивним «**Тамерлан**» («Газета по-українськи», 06.07.2022); Павло Усов закінчив Національну академію сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного. З початком повномасштабної війни захищав Київщину. Мав позивний «**Отаман**» («Газета по-українськи», 23.06.2023); У лавах тероборони Маргарита Рівчаченко отримала позивний «**Афіна**». Назвали її так, бо з дитинства захоплюється давньогрецькою міфологією («Газета по-українськи», 28.04.2022).

5. Етноніми й топоніми: *Тубілець* ‘асоціативно до власного прізвища Тубольцев’, *Ялта* ‘родом із окупованого Криму’, *Грек, Брест* ‘доброволець білоруського полку’, *Хмельницький* ‘родом із Хмельницького’, *Фін, Скіф, Київ, Багдад* ‘брав участь у місіях в Іраку’, *Хан, Техас*. У медійному контексті фіксуємо такі текстові вираження цих антропонімів: *Дмитро Тубольцев на фронті має позивний «Тубілець»*. Хоча більшості актор відомий як «*Літо*» з неполіткоректної комедії про АТО «*Наші котики*» *Володимира Тихого* або як «*Вуйко*» із серіалу «*Гвардія*» («Газета по-українськи», 02.08.2023); **Олександра Разянцева**. *Захисниця з позивним «Ялта»*. *Жінка родом з окупованого нині Криму* («Газета по-українськи», 10.07.2022); – *Людиною і командиром був від Бога, як то кажуть, – згадає характер Андрія військовослужбовець Юрій з позивним «Грек»* («Газета по-українськи», 06.07.2022); *У бою за Лисичанськ Луганської області загинув командир батальйону «Волат» зі складу добровольчого білоруського полку ім. Кастуся Калиновського Іван Марчук з позивним «Брест»* («Газета по-українськи», 06.07.2022); «*Молоді, завзяті, мужні і свідомі патріоти. Імен і прізвищ не чекайте. Точний постріл здійснив Хмельницький (позивний обрав як дань шани місцевості, звідки родом)*», – сказано в повідомленні («Газета по-українськи», 02.07.2023); *Важкопоранений військовий Національної гвардії України Дмитро із позивним «Фін» провів два дні на полі бою у Луганській області* («Газета по-українськи», 15.06.2022); *Командир українського спецназу на позивний «Скіф», сказав, що 112-й батальйон минулого тижня також проходив навчання*

(«Газета по-українськи», 16.04.2023); Вони кидали понтони, які ми знищували», – пригадав боєць 72-ї бригади з позивним **«Київ»** («Газета по-українськи», 15.04.2022); Руслан Боровик, позивний **«Багдад»**, свого часу служив на контр-акті в ЗСУ, двічі брав участь місіях в Іраку (2004–2005 рр.) («Конкурент», 01.05.2022); Боєць 102 бригади на позивний **Хан** вивіз з-під обстрілів чотирьох поранених побратимів («Суспільне. Новини», 04.09.2022); Військовий Віталій Моцний, позивний **«Техас»** – герой програми «Командири нашої перемоги» («Укрінформ», 18.11.2024).

6. Українські або іншомовні імена (власні чи чужі), зазвичай в основі позивного відображений розмовний варіант власного особового імені; співзвучне ім'я як асоціація до офіційного прізвища: Адам, Остін, Георгій, Олексій, Фелікс, Орест, Антоніо: Розвідники, проти-танкісти й аеророзвідка перейшли під командування військового з позивним **«Адам»** («Газета по-українськи», 21.07.2022); 4 липня на Харківщині загинув український захисник Максим Остяк з позивним **«Остін»** («Газета по-українськи», 18.07.2023); Боєць полку «Азов» **«Георгій»** розповів, чому захисники Маріуполя раділи найбільше, коли один з гвинтокрилів приземлився в їх розташування («Газета по-українськи», 09.07.2023); Український снайпер на позивний **«Олексій»** ліквідував російського генерала («Газета по-українськи», 17.04.2022); Ми вирішили їх вибити звідти, доки остаточно не осіли, – говорить військовий на позивний **«Фелікс»** («Газета по-українськи», 14.04.2022); У війні з Росією віддав життя волинцянин Іван Антонюк (позивний **Антоніо**) («Конкурент», 07.03.2023). Інколи виявляємо мотиви номінації, коли позивний – це ім'я, абсолютно не пов'язане з офіційними антропонімами бійця: Голова пресслужби полку «Азов» **Дмитро Козацький (позивний Орест)**, автор знаменитих фотографій з «Азовсталі», вийшов на зв'язок із рідними («Конкурент», 27.05.2022). Подібні бойові псевдо, очевидно, мають високий ступінь маскування. В одному журналістському матеріалі фіксуємо випадок нестандартного вживання військового позивного, розміщеного в тексті між офіційним іменем і прізвищем бійця: У Києві на Байковому кладовищі відбулося прощання з командиром взводу Збройних сил України, інструктором бійців «Іноземного легіону» **Євгеном «Елвісом» Олефіренком** («Газета по-українськи», 10.07.2022).

7. Назви явищ природи, простору, ландшафту: Гром, Мороз, Небо, Гора: Євген Громадський закінчив Національну академію Націо-

нальної гвардії. На війну пішов у званні офіцера. Має позивний **«Гром»** («Газета по-українськи», 14.07.2022); Виданню «The Washington Post» військовий із позивним **«Мороз»** розповів, що зі своїм старим обладнанням вони уникали траєкторій ракет, які проходили через будь-які населені пункти («Газета по-українськи», 02.07.2022). У лавах української армії служить один із представників творчих професій – боєць із позивним **«Небо»** («Газета по-українськи», 03.07.2023); Військовий Збройних сил України з позивним **«Гора»** спільно з партнерами закупив для української армії броньовані всюдиходи «Pinzgauer» («Газета по-українськи», 07.06.2022).

Серед неофіційного антропонімного фактажу в масмедійному просторі виявляємо позивні імена українських військових, які за твірним компонентом не відносимо в окрему мотиваційну групу, оскільки такі назви поодинокі або ж лексема виявляє багато значень: Потрапити в наш полк не так просто, – розповідає азовець, 37-річний Олексій, на позивний **«Травень»** («Газета по-українськи», 14.07.2022); **«Важливість першого польоту** полягала в тому, що багато людей дивилися на цю операцію, як на неможливу, тому ми хотіли показати іншим льотчикам і військовим, що це можливо», – розповів воїн із позивним **«Флінт»** («Газета по-українськи», 09.06.2023); Зокрема, стратити хочуть бійця Костянтина Нікітенка з позивним **«Фокс»** та Миколу з позивним **«Фрост»** («День», 10.07.2022); Про це в інтерв'ю «ТСН» заявив військовий пілот винищувача МіГ-29 з позивним **«Джус»** («Газета по-українськи», 25.07.2023). Цікаві бойові псевдоніми – числові назви, які загалом трапляються вкрай рідко: Про це розповів в.о. командира полку «Азов», майор **Микита Надточій** із позивним **«Раз-Два»** в інтерв'ю «Радіо Свобода» («Газета по-українськи», 18.06.2022); 45-річний полковник має позивний **«122»**. Він – командир полку з охорони важливих державних об'єктів («Газета по-українськи», 26.05.2022).

Висновки. Отже, антропонімний корпус позивних у неофіційній комунікації військових, зафіксований у масмедійних текстах вітчизняних ЗМІ із початку повномасштабної російсько-української війни, засвідчує лексико-семантичне різноманіття, стильову унікальність, мотиваційну особливість, бойовий контекст, гендерну специфіку цього різновиду одиниць у мовнокомунікативному просторі українців. «Другі» імена українських військових активно функціують у журналістських матеріалах. На це вказує не лише

їхня велика кількість у медіатекстах, а також та особливість, що військові псевдоніми часто фігурують у заголовках і лідах. На основі опрацьованих медійних матеріалів із цитатного контексту чи інтерв'ю із самими військовими вдалося з'ясувати реальну мотиваційну характеристику позивних імен бійців, які сьогодні захищають Україну, або тих, хто, на жаль, уже загинув. Серед проаналізованої бази військової псевдонімії виявлено

антропоніми з невідомою мотивацією, а також ті, твірні лексеми яких не викликають прямих асоціацій у свідомості мовців. Динамічний характер таких неофіційних антропонімів вказує на великий евристичний потенціал цих лінгвоодиниць у майбутньому, адже дозволить розширити спектр дослідницьких студій, залучивши позивні імена до докладного аналізу на рівні прагматики, соціолінгвістики, психолінгвістики тощо.

Список літератури:

1. Белей Л.Л. Позивні учасників АТО й ООС – творення та функціонування. *Мовознавство*. 2020. № 3. С. 49–62.
2. Белей Л. Українські позивні – від Байди до Баті. *Uchoose.info*: сайт. 2020. URL: <https://uchoose.info/ukrayinski-pozyvni-vid-bajdy-do-bati/>
3. Кравченко Л. Лексична база позивних українських бійців – учасників озброєного конфлікту на сході України в 2014 р. *Тенденції розвитку української лексики та граматики*. 2015. № 2. С. 224–237.
4. Кравченко Л. Мотиви номінації позивних українських бійців – учасників бойових дій російсько-українського конфлікту на сході України. *TeKa Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych: czasopismo*. 2016. XI. S. 80–85.
5. Мироненко О. В. Вторинні номінації як репрезентанти соціально-культурної ідентифікації українських військових. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 33. Т. 2. С. 25–30.
6. Підкуймуха Л. М. Позивні учасників антитерористичної операції на Донбасі: спроба аналізу. *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2016. № 2. С. 135–144.
7. Петрова С. А. Позивні українських військовослужбовців-жінок, учасниць АТО/ООС: словотвірний аспект. *Філологічні студії*. 2020. № 11. С. 74–78.
8. Хрустик Н. М., Петрова С. А., Серкал С. А. Позивні українських військовослужбовців: мотиви номінації. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 26, 2(24). С. 104–114.
9. Шульська Н. М. Номінативна характеристика позивних імен бійців АТО, уживаних у мові ЗМІ. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. 2017. № 1(27). С. 342–347.

Shulska N. M., Kyrlyuk O. L., Saltan V. L. UNOFFICIAL ANTHROPONYMOUS LEXICON OF MILITARY MEDIA DISCOURSE: SPECIFICITIES OF CREATION AND NOMINATION

The article analyzes call names in unofficial communication of the military, attested in journalistic texts since the beginning of the full-scale Russian invasion. The functional nature, combat history, motivational status, lexical-semantic base and features of the creation of "second" names of Ukrainian fighters are studied. It is observed that military pseudonyms actively function in journalistic materials, as evidenced by their large number in texts on military topics, as well as their inclusion in headlines. Unofficial anthroponymic facts are differentiated into seven lexical-semantic groups by the keyword-motivator: names based on external or internal features of denotates; nominations based on the type of occupation, profession or hobby of a person; faunomen; naming other persons (film and multi-heroes, fairy-tale characters, biblical or mythical creatures, actors, athletes, politicians, writers, etc.); ethnonyms and toponyms; Ukrainian or foreign names (proper or foreign), usually the basis of the call sign reflects the colloquial version of the own personal name, a consonant name as an association with the official surname; nominations of natural phenomena, space, landscape. Individual call signs of Ukrainian military personnel are not assigned to any motivational group, since these names are single or compound lexemes with multiple meanings. The motivational nature of unofficial names in the media is presented mainly in quotes from the military themselves, where they explain the origin of their name; or in the testimonies of their combat comrades. The nominative base of the unofficial military noun is also made up of anthroponyms with unknown motivation, as well as those whose formative lexemes do not cause direct associations in the minds of Ukrainian speakers.

Key words: *unofficial anthroponym, call name, military, military media discourse, Russian-Ukrainian war, motivational group, lexical-semantic base.*